

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej . Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

hiszpański

Swipe to change

Krajowe sądy powszechne

Hiszpania

Artykuł 117 konstytucji stanowi, że zasada jedności władzy sądowniczej jest podstawą organizacji i funkcjonowania sądów. Zasada ta odzwierciedlona jest w organizacji hiszpańskich sądów, które należą do jednego systemu sądownictwa składającego się z sądów powszechnych. Istnieją liczne sądy, które rozstrzygają spory zgodnie z zakresem swojej właściwości ustalonym na podstawie pewnych kryteriów (są to: zakres przedmiotowy, wartość przedmiotu sporu, osoba objęta postępowaniem, właściwość funkcjonalna sądu lub jego właściwość miejscowa), ponieważ jedność systemu sądownictwa nie jest sprzeczna z istnieniem różnych sądów o różnym zakresie właściwości.

Oficjalne tłumaczenie przeglądanej wersji językowej nie istnieje.

Tutaj znajdują Państwo tłumaczenie maszynowe tego tekstu. Ma ono charakter wyłącznie orientacyjny. Autorzy tej strony nie ponoszą odpowiedzialności za jakość tłumaczenia maszynowego.

-----polski-----bułgarskiczeskiduńskiniemieckiestońskigreckiangielskifrancuskichorwacki włoski łotewski litewski węgierski
maltański niderlandzki portugalski rumuński słowacki słoweński fiński szwedzki

Sądy powszechne – wprowadzenie

Konstytucja hiszpańska z 1978 r. stanowi, że Hiszpania jest socjalnym i demokratycznym państwem prawa, które chroni wolność, sprawiedliwość, równość i pluralizm polityczny jako najwyższe wartości panującego w niej porządku prawnego

Tytuł VI konstytucji dotyczy władzy sądowniczej, a art. 117 konstytucji stanowi, że zasada jedności władzy sądowniczej (*unidad jurisdiccional*) jest podstawą organizacji i funkcjonowania sądów.

Wszystkie te zasady odzwierciedlone są w organizacji hiszpańskich sądów, które należą do jednego systemu sądownictwa składającego się z sądów powszechnych.

Istnieją liczne sądy, które rozstrzygają spory zgodnie z zakresem swojej właściwości ustalonym na podstawie pewnych kryteriów (są to: zakres przedmiotowy, wartość przedmiotu sporu, osoba objęta postępowaniem, właściwość funkcjonalna sądu lub jego właściwość miejscowa), ponieważ jedność systemu sądownictwa nie jest sprzeczna z istnieniem różnych sądów o różnym zakresie właściwości.

Sądami powszechnymi są organy, o których mowa w ustawie organicznej o władzy sądowniczej, na mocy art. 122 konstytucji hiszpańskiej z 1978 r.

W tym zakresie należy wyróżnić trzy zasadnicze aspekty:

aspekt terytorialny;

jednoosobowy lub kolegialny charakter sądu;

zakres właściwości.

Aspekt terytorialny

Zgodnie z założeniami przedstawionymi w uzasadnieniu do ustawy organicznej nr 6/1985 o władzy sądowniczej z dnia 1 lipca 1985 r., **terytorium** państwa dzieli się, dla celów sądowych, na gminy, okręgi (*partidos*), prowincje oraz wspólnoty autonomiczne, dla których właściwe są sądy pokoju (*Juzgados de Paz*), sądy pierwszej instancji oraz śledcze (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), sądy administracyjne (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), sądy pracy (*Juzgado de lo Social*), sądy penitencjarne (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), sądy ds. nieletnich (*Juzgados de Menores*), sądy prowincji (*Audiencias Provinciales*) oraz wyższe trybunały sprawiedliwości wspólnot autonomicznych (*Tribunales Superiores de Justicia*).

Nad całością terytorium Hiszpanii władzę sądowniczą sprawuje Krajowy Sąd Karny i Administracyjny (Audiencia Nacional), Sąd Najwyższy (Tribunal Supremo), centralne sądy śledcze (*Juzgados Centrales de Instrucción*) oraz centralne sądy administracyjne (*Juzgados Centrales de lo Contencioso-administrativo*).

Jednoosobowy lub kolegialny charakter sądów

Wszystkie sądy orzekają w składzie jednoosobowym, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Krajowego Sądu Karnego i Administracyjnego, wyższych trybunałów sprawiedliwości wspólnot autonomicznych i sądów prowincji.

W **Sądzie Najwyższym** zasiadają: prezes, prezesi izb (*presidentes de sala*) oraz sędziowie (*magistrados*) kierowani do izb na podstawie przepisów prawnych. Sąd Najwyższy składa się z pięciu izb: cywilnej, karnej, administracyjnej, pracy oraz wojskowej.

W **Krajowym Sądzie Karnym i Administracyjnym** zasiadają: prezes, prezesi izb i sędziowie kierowani do izb (apelacyjnej, karnej, administracyjnej oraz pracy) na podstawie przepisów prawnych.

Wyższe trybunały sprawiedliwości wspólnot autonomicznych składają się z czterech wydziałów (cywilnego, karnego, administracyjnego oraz pracy). W wyższych trybunałach sprawiedliwości zasiadają: prezes, który jest także prezesem izby cywilnej i karnej, prezesi izb oraz sędziowie kierowani do poszczególnych wydziałów na podstawie przepisów prawnych.

W **sądach prowincji** zasiadają: prezes oraz dwóch lub większa liczba sędziów. Rozpoznają oni sprawy cywilne i karne. Mogą w nich zostać utworzone podwydziały o takim samym składzie.

Biura sądowe

Ustawa organiczna dotycząca wymiaru sprawiedliwości określa biura sądowe (*Oficina Judicial*) jako jednostki administracyjne, które wspierają pracę sędziów i sądów.

Powstały one, aby zapewnić skuteczność, efektywność oraz przejrzystość postępowań sądowych, usprawnić rozpatrywanie spraw i zachęcić do współpracy i koordynacji między różnymi organami administracji. Utworzenie biur sądowych jest wynikiem zobowiązania do zapewnienia usług publicznych o wysokiej jakości, które są łatwo dostępne dla społeczeństwa – zgodne z wartościami konstytucyjnymi – i spełniają rzeczywiste potrzeby obywateli.

Jest to nowy model organizacyjny, w ramach którego wprowadza się nowoczesne techniki zarządzania w oparciu o połączenie dwóch wydziałów administracyjnych: wydziału udzielającego bezpośredniego wsparcia w postępowaniach sądowych, dawniej zwanego kancelarią (*juzgados*), który wspiera sędziego w jego obowiązkach, oraz wspólnych służb ds. procesowych zarządzanych przez sekretarzy sądowych (*Secretarios Judiciales*), które wykonują wszystkie zadania niezwiązane ściśle z wymiarem sprawiedliwości, takie jak: przyjmowanie pism, wystawianie wezwań, wykonywanie orzeczeń, postępowania pozasądowe, przyjmowanie pozwów, zawiadamianie stron, naprawianie uchybień procesowych, itp.

Wspólne służby ds. procesowych dzielą się na trzy jednostki:

Wspólną Służbę ds. Ogólnych;

Wspólną Służbę ds. Wokandy;

Wspólną Służbę ds. Wykonywania Orzeczeń.

Nowy model został wprowadzony w Burgos i Murcji w listopadzie 2010 r. W lutym 2011 r. biura sądowe zostały utworzone w Cáceres oraz Ciudad Real, natomiast w czerwcu 2011 r. w miastach León, Cuenca i Mérida. W 2013 r. biuro zostanie również utworzone w Ceucie i Melilli. Model ten współistnieje z dawnym modelem (obejmującym *juzgados* oraz *tribunals*), który funkcjonuje w innych częściach Hiszpanii.

Zakres właściwości

Zakres właściwości sądów wiąże się nie tylko z aspektem terytorialnym. Zależy on również od rodzaju spraw, które są rozstrzygane w **czterech pionach sądownictwa**, do których należą poniższe sądy.

Sądy cywilne: badają sprawy, które nie są zastrzeżone wyraźnie dla innego rodzaju sądu. Z tego względu są one określane jako sądy powszechne.

Sądy karne: sprawy karne i postępowanie karne należą do zakresu właściwości sądów karnych. W prawie hiszpańskim można wnieść jednak powództwo cywilne wynikające z popełnienia przestępstwa w tym samym czasie, w którym rozpoczyna się postępowanie karne. W takim przypadku sąd karny orzeka o odpowiednim odszkodowaniu w celu naprawienia szkody wynikłej z popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.

Sądy administracyjne: badają legalność czynności organów administracji publicznej oraz rozpatrują skargi dotyczące roszczeń pieniężnych przeciwko tym organom.

Sądy pracy: rozstrzygają sprawy dotyczące roszczeń powstałych na podstawie prawa pracy, zarówno w sporach indywidualnych między pracownikiem i pracodawcą dotyczących umowy o pracę, jak i w sporach zbiorowych, a także zajmują się roszczeniami z zakresu ubezpieczeń społecznych lub przeciw skarbowi państwa, kiedy ponosi on odpowiedzialność w świetle prawa pracy.

Oprócz czterech wymienionych powyżej rodzajów sądów, w Hiszpanii funkcjonują również **sądy wojskowe**.

Sądownictwo wojskowe stanowi wyjątek od zasady jedności władzy sądowniczej.

Konstytucja określa zasady funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, w tym wprowadza zasadę jedności władzy sądowniczej, jednocześnie zapewniając szczególną pozycję sądownictwa wojskowego w sprawach z zakresu prawa wojskowego i w stanie wojny, przy czym sądownictwo to wciąż podlega zasadom konstytucyjnym określonym w art. 117 ust. 5 ustawy zasadniczej.

Kompetencja sądów wojskowych ogranicza się w czasie pokoju do spraw z zakresu prawa wojskowego, mianowicie do czynów uznanych za przestępstwo w wojskowym kodeksie karnym oraz – ze względu na rozszerzony zakres właściwości – do wszystkich przestępstw popełnionych przez członków sił zbrojnych stacjonujących poza terytorium państwa. W czasie wojny na podstawie ustawy organicznej nr 4/1987 o właściwości i organizacji sądownictwa wojskowego dopuszczalna jest zmiana zakresu właściwości tych sądów, jednak decyzję taką podejmują Kortezy Generalne (Cortes Generales) lub rząd, jeżeli został do tego upoważniony.

W sądach wojskowych zasiadają wojskowi zawodowi, członkowie sił zbrojnych oraz przedstawiciele Ministerstwa Obrony.

W ramach systemu sądownictwa wojskowego istnieją: regionalne sądy wojskowe (*Juzgados Togados Territoriales*), centralne sądy wojskowe (*Juzgados Togados Centrales*), wyższe regionalne sądy wojskowe (*Tribunales Militares Territoriales*) oraz Główny Sąd Militarny (Tribunal Militar Central). Na szczycie systemu sądownictwa wojskowego znajduje się V Izba Sądu Najwyższego.

Utworzenie w Sądzie Najwyższym Izby Wojskowej, podlegającej tym samym zasadom procesowym i statutowym, co pozostałe izby, zapewnia jedność na najwyższym szczeblu dwóch systemów sądowych, które tworzą władzę sądowniczą.

Członkowie tej izby zasiadali wcześniej w sądach powszechnych i wojskowych, co gwarantuje zachowanie równowagi w postępowaniu sądowym najwyższej instancji: izba ta bowiem rozstrzyga zazwyczaj skargi kasacyjne i sprawy z zakresu kontroli sądowej, chociaż może być również właściwa w określonych sprawach dotyczących osób zajmujących wysokie stanowiska wojskowe.

W Hiszpanii nie istnieją sądy nadzwyczajne; jednak w opisanym powyżej systemie sądownictwa utworzono sądy wyspecjalizowane ze względu na zakres przedmiotowy. Na tej zasadzie działają na przykład sądy ds. przemocy wobec kobiet, sądy penitencjarne lub sądy ds. nieletnich. Są to sądy powszechne, ale wyspecjalizowane w rozstrzyganiu spraw ze szczególnego zakresu przedmiotowego. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w arkuszu informacyjnym „Sądy szczególne – Hiszpania”.

Poniżej przedstawiono analizę czterech pionów sądownictwa, w tym zakresu właściwości różnych sądów.

Wymiar sprawiedliwości w sprawach cywilnych

Sądami właściwymi w sprawach cywilnych są: I Izba Sądu Najwyższego, izby cywilne i karne wyższych trybunałów sprawiedliwości wspólnot autonomicznych, wydziały cywilne sądów prowincji, sądy pierwszej instancji, sądy pokoju, a także pewne wyspecjalizowane sądy: sądy rodzinne, sądy handlowe, sądy ds. wspólnotowego znaku towarowego oraz sądy ds. przemocy wobec kobiet.

Sądy handlowe, sądy ds. wspólnotowego znaku towarowego, sądy ds. przemocy wobec kobiet omówiono w arkuszu informacyjnym „Sądy szczególne – Hiszpania”.

Wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych

Sądami właściwymi w sprawach karnych są: II Izba Sądu Najwyższego, Izba Karna Krajowego Sądu Karnego i Administracyjnego, izby cywilne i karne wyższych trybunałów sprawiedliwości wspólnot autonomicznych, wydziały karne sądów prowincji, sądy karne, sądy śledcze, sądy ds. nieletnich, sądy penitencjarne, sądy ds. przemocy wobec kobiet oraz sądy pokoju.

Sądy ds. nieletnich, sądy penitencjarne oraz sądy ds. przemocy wobec kobiet omówiono w arkuszu informacyjnym „Sądy szczególne – Hiszpania”.

Wymiar sprawiedliwości w sprawach administracyjnych

Sądami właściwymi w sprawach administracyjnych są: III Izba Sądu Najwyższego, Izba Administracyjna Krajowego Sądu Karnego i Administracyjnego, wydziały administracyjne wyższych trybunałów sprawiedliwości wspólnot autonomicznych oraz sądy administracyjne.

Wymiar sprawiedliwości z zakresu prawa pracy

Sądami właściwymi w sprawach z zakresu prawa pracy są: IV Izba Sądu Najwyższego, Izba ds. Prawa Pracy Krajowego Sądu Karnego i Administracyjnego, wydziały ds. prawa pracy wyższych trybunałów sprawiedliwości wspólnot autonomicznych oraz sądy pracy.

Zakres właściwości wszystkich wymienionych powyżej sądów reguluje **ustawa organiczna o władzy sądowniczej**.

Powiązane strony

RADA GENERALNA SĄDOWNICTWA W HISZPANII

USTAWA ORGANICZNA O WŁADZY SĄDOWNICZEJ

Ostatnia aktualizacja: 12/03/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.